

ΠΩΣ ΟΝΟΜΑΖΕΤΑΙ Η ΟΡΧΙΔΕΑ ΜΟΥ

Η ονομασία ορχιδέα αποδίδεται στον Λέσβιο (Ερέσιο στην καταγωγή) Θεόφραστο (371-287 π.Χ.) και προέρχεται από την αρχαία ελληνική λέξη **΄Ορχις**, Ο Θεόφραστος διέκρινε την ομοιότητα της διπλοκόνδυλης ρίζας των ελληνικών αυτόφυτων ορχιδεών με τα ανδρικά γεννητικά όργανα.

Οι ορχιδέες συνθέτουν τη μεγαλύτερη οικογένεια ανθοφόρων φυτών. Τα **είδη** των ορχιδοειδών απαριθμούν πάνω από 28.000 και κατανέμονται σε 763 διαφορετικά **γένη**. Η γνωστή στους περισσότερους από εμάς **Phalaenopsis** είναι μόνο ένα από αυτά. Άλλα γνωστά γένη είναι η Cattleya, η Cymbidium, το Dendrobium, το Parhipedilum, το Oncidium, η Vanda. Ορχιδέες που έχουν προκύψει από διασταύρωση ανάμεσα στα είδη είτε με φυσικό είτε με τεχνητό τρόπο ονομάζονται **υβρίδια**. Μόνο αυτά που έχουν δημιουργηθεί μετά τον 19ο αιώνα ξεπερνούν τις 100.000! Διασταυρώσεις φυσικές ή τεχνητές έχουν υπάρξει και ανάμεσα στα διαφορετικά γένη. Με την εμπορική ονομασία ορχιδέα **Cambria** περιγράφονται κάποιες από αυτές.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

ΑΝΑΚΑΛΥΠΤΟΝΤΑΣ ΤΟΝ ΥΠΕΡΟΧΟ ΚΟΣΜΟ ΤΩΝ ΟΡΧΙΔΟΕΙΔΩΝ

Η φροντίδα κάθε φυτού ανεξαιρέτως προϋποθέτει βασικές γνώσεις γύρω από τον τρόπο ανάπτυξής του αλλά και τις περιβαλλοντικές συνθήκες όπου ευδοκimeί. **ΟΛΑ** τα καλλωπιστικά φυτά ουσιαστικά αναπτύσσονται σε καθεστώς **αιχμαλωσίας** μακριά από το φυσικό τους περιβάλλον. Προκειμένου να αποδώσουν τα μέγιστα, οφείλουμε να τους διασφαλίσουμε ευνοϊκές συνθήκες ανάπτυξης μέσα στο οικιακό περιβάλλον.

ΠΟΣΟ ΝΕΡΟ ΚΑΙ ΚΑΘΕ ΠΟΤΕ ΧΡΕΙΑΖΕΤΑΙ ΚΑΘΕ ΟΡΧΙΔΕΑ. Η ΕΞΙΣΩΣΗ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΜΑΘΟΥΜΕ ΝΑ ΛΥΝΟΥΜΕ ΜΟΝΟΙ ΜΑΣ

Από τη στιγμή που θα αντιληφθούμε ότι η ορχιδέα μας διψάει καλούμαστε πλέον να προσδιορίσουμε την ποσότητα του νερού που χρειάζεται για να ικανοποιήσουμε τις ανάγκες της σε υγρασία για ένα εύλογο χρονικό διάστημα, χωρίς όμως να της προκαλέσουμε οργανικές βλάβες. Αυτή είναι μια εξίσωση που πρέπει ο καθένας μας να μάθει να λύνει μόνος του λαμβάνοντας υπόψη τα ακόλουθα:

• Τα μορφολογικά χαρακτηριστικά της κάθε ορχιδέας

Οι περισσότερες ορχιδέες έχουν την ιδιότητα να αποθηκεύουν ικανοποιητικές ποσότητες νερού είτε στους ψευδοβολβούς, είτε στους βλαστούς, είτε και στα φύλλα τους. Ειδικότερα, αναφορικά με τις ρίζες τους, είναι πολύ σημαντικό να γνωρίζουμε αν αυτές έχουν την ιδιότητα να αποθηκεύουν το νερό και να το διοχετεύουν σταδιακά στο υπόλοιπο φυτό ή αν είναι ρίζες συνεχούς παροχής νερού. Στην πρώτη περίπτωση το φυτό μας χρειάζεται **βαθύ πότισμα** ώστε να γεμίσουν οι αποθήκες με νερό ενώ στη δεύτερη περίπτωση απαιτείται **συχνό πότισμα** με μέτριες ποσότητες νερού ώστε να μην αφυδατωθούν οι ρίζες αλλά ούτε και να σαπίσουν.

• Το φυσικό μέγεθος της ορχιδέας

Όσο πιο μικρή είναι μια ορχιδέα τόσο πιο συχνά χρειάζεται πότισμα συγκριτικά πάντα με ογκώδη φυτά που μπορούν να αποθηκεύουν μεγαλύτερες ποσότητες νερού σε κάθε πότισμα. Αν η συχνότητα του ποτίσματος είναι αντιστρόφως ανάλογη του φυσικού μεγέθους μιας ορχιδέας το αντίθετο ισχύει για την ποσότητα του νερού που απαιτείται σε κάθε πότισμα. **Οι μικρές ορχιδέες χρειάζονται λιγότερο νερό και πιο συχνά ενώ οι μεγάλες ορχιδέες περισσότερο νερό και πιο αραιά.**

• Τον τύπο του δοχείου φύτευσης

Ορχιδέες φυτεμένες σε γλάστρες κατασκευασμένες από πορώδες υλικό, όπως για παράδειγμα οι κεραμικές, αφυδατώνονται πιο γρήγορα συγκριτικά με τις ορχιδέες που αναπτύσσονται σε πλαστικές χωρίς αυτό να είναι απαραίτητα κακό. Όσο πιο μικρή είναι η γλάστρα τόσο πιο γρήγορα στεγνώνει το υπόστρωμα που περιέχει. Αν τώρα το δοχείο που φιλοξενεί την ορχιδέα δεν έχει τρύπες αποστράγγισης, το πότισμα είναι μια πολύ δύσκολη και επικίνδυνη υπόθεση καθώς πολύ εύκολα θα υπερβούμε τις ανάγκες της σε νερό.

• Τα χαρακτηριστικά του υποστρώματος

Ορχιδέες φυτεμένες σε υπόστρωμα που έχει την ιδιότητα να συγκρατεί μεγάλες ποσότητες νερού δεν χρειάζονται τόσο συχνό πότισμα συγκριτικά με αυτές που είναι φυτεμένες σε υπόστρωμα που δεν αποθηκεύει πολύ νερό. (βλέπε σχετικό πίνακα στο 5ο Κεφάλαιο). **Να θυμάστε όμως ότι τα υποστρώματα υψηλής αποθήκευσης νερού δεν συγχωρούν λάθη στην ποσότητα του νερού.**

• Το μικροκλίμα του χώρου μας καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου

Η υγρασία, η θερμοκρασία και η ηλιοφάνεια διαφέρουν από μέρα σε μέρα, από δωμάτιο σε δωμάτιο και από μπαλκόνι σε μπαλκόνι τροποποιώντας κάθε φορά τις ανάγκες της κάθε ορχιδέας σε νερό. Είναι αυτονόητο λοιπόν ότι το πότισμα πρέπει να προσαρμόζεται στις συνθήκες που επικρατούν στο χώρο μας 365 ημέρες το χρόνο.

ΠΟΙΑ ΕΙΝΑΙ Η ΣΩΣΤΗ ΓΛΑΣΤΡΑ ΓΙΑ ΚΑΘΕ ΟΡΧΙΔΕΑ

Η επιλογή της σωστή γλάστρας είναι πολύ καθοριστική για τη βιωσιμότητα της κάθε ορχιδέας καθώς είναι αυτή που φιλοξενεί φυτά που ζουν στο οικιακό και όχι στο φυσικό τους περιβάλλον.

Οι γλάστρες γενικά έχουν δυο πολύ βασικά χαρακτηριστικά. Το πρώτο είναι το **υλικό κατασκευής** και το δεύτερο το **μέγεθος**.

Πήλινες vs. Πλαστικές

Σε ότι αφορά το υλικό κατασκευής μπορούμε να επιλέξουμε ανάμεσα σε πήλινες και πλαστικές διάφανες ή αδιαφανείς γλάστρες. Για την πλειοψηφία των φυτών η κεραμική γλάστρα είναι για μένα η καλύτερη επιλογή. Το μεγαλύτερο πλεονέκτημα συγκριτικά με την πλαστική είναι η διαπερατότητα του υλικού με συνέπεια τον καλύτερο αερισμό του ριζικού συστήματος. Ένα άλλο πολύ βασικό πλεονέκτημα είναι το βάρος της και συνδέεται άμεσα με την ασφάλεια των φυτών μας. **Μεγάλα σε ηλικία φυτά φυτεμένα σε πλαστική γλάστρα έχουν τεράστιο πρόβλημα στήριξης.**

Ειδικότερα, σε ότι αφορά τις ορχιδέες τα πράγματα είναι λίγο διαφορετικά. Δεν είναι τυχαίο ότι η πλειοψηφία των φυτών του γένους **Phalaenopsis** διατίθενται σε πλαστική διάφανη γλάστρα. Ο λόγος είναι ότι οι ρίζες της, με το χαρακτηριστικό πράσινο χρώμα, φωτοσυνθέτουν. Μπορεί σε μικρότερο βαθμό από τα φύλλα, αλλά σε κάθε περίπτωση εκτελούν μέρος αυτής της λειτουργίας. Άρα είναι σημαντικό να έχουν πρόσβαση στο φως.

Στη λογική αυτή ακόμη και η τοποθέτησή τους μέσα σε διακοσμητικά δοχεία δεν είναι ό,τι καλύτερο για αυτές τις ορχιδέες γιατί περιορίζεται η πρόσβαση του φωτός. Τέλος, η συνεχής οπτική επαφή με τις ρίζες αποτελεί

τον ασφαλέστερο τρόπο για να γνωρίζουμε πότε διψάει το φυτό μας ή να εντοπίσουμε προβλήματα στο ριζικό σύστημα όσο είναι ακόμη νωρίς. Το βασικό μειονέκτημα της πλαστικής γλάστρας είναι ο κακός αερισμός του ριζικού συστήματος, συνθήκη που ευνοεί την ανάπτυξη παθογόνων μικροοργανισμών.

Η λύση σε αυτό είναι μία: πολλές τρύπες περιμετρικά της γλάστρας.

Με βασική εξαίρεση την ορχιδέα *Phalaenopsis*, η χρήση της πήλινης γλάστρας στα υπόλοιπα γένη αποτελεί άριστη επιλογή, καθώς η λειτουργία της φωτοσύνθεσης από τις ρίζες είναι δευτερεύουσας ή άνευ σημασίας. Σε κάθε περίπτωση, σε επιλεγμένα καταστήματα με κεραμικές γλάστρες θα βρείτε γλαστράκια και με τρύπες για να μπαίνει το φως.

Φυσικά και οι γλάστρες αυτές δεν στερούνται προβλημάτων. Στις πήλινες γλάστρες τα φυτά το καλοκαίρι στεγνώνουν πολύ γρήγορα, οπότε γένη όπως **Oncidium**, **Dendrobium** ή **Paphiopedilum** που αγαπούν την υγρασία απαιτούν πολύ συχνό πότισμα. Τέλος, οι ρίζες στις περισσότερες ορχιδέες έχουν την τάση να κολλάνε σαν βεντούζες πάνω στον πηλό για να απορροφήσουν υγρασία, με συνέπεια κατά την μεταφύτευση να έχουμε απώλειες σε ρίζες. Η λύση στο πρόβλημα αυτό είναι η τοποθέτηση σφάγγου εσωτερικά και περιμετρικά της γλάστρας.